A°. 1843. N°. 139.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal 's weeks* wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is ƒ 5 in de drie maanden.

ZONDAG 16 JULI.

De prijs der Advertentiën is, van één tot zes regels ƒ 1.00, en voor elken regel daarboven 15 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Het ongelukkige Nieuwsblad.

Zoo dikwerf wij het *Nieuwsblad* lazen, bewonderden wij zijnen beschaafden toon, verbaasden wij ons over zijnen logischen redeneertrant, zijnen fijnen tact; gevoelden wij ons diep getroffen, wanneer het ons de gevaren voorstelde, welke het vaderland bedreigde, wanneer men niet in zijne verzekeringen geloof stelde, de ministers voor onfeilbaar en hunne ontwerpen voor onverbeterlijk hield, in hunne misrekeningen de bewijzen hunner grootheid, in de verwerping hunner wets-ontwerpen de blijken hunner bekwaamheden zocht; wanneer men niet als beginsel aannam, dat voor het goed bestuur van een land de daden der ministers van geenerlei belang zijn, zoo zij maar goede bedoelingen hebben.

Wanneer dit alles met de gewone kracht, de gewone welsprekendheid en in de beschaafde uitdrukkingen van het *Nieuwsblad* verkondigd werd, gevoelden wij al het voordeel, dat eene zoo bekwame, waardige en talentvolle verdediging aan het bestuur geven moest. Eene hulp, gelijk deze, welke uit niets iets weet te maken, is aan het land zeker nog wel eenige duizende guldens waard.

Met schrik grepen wij des morgens dien geduchten, rusteloozen kampvechter voor de eer en de bekwaamheden onzer ministers aan; zagen of wij ook weder »ten toon gesteld waren;" of onze »onkunde" weder bewezen was; onze »boosaardige bedoelingen" ook weder ontmaskerd waren. De hevigste angst beklemde ons; wat toch vermogten wij tegen zoo doordringend een blik, tegen zoo fijn een oordeel, tegen zoo bondige redenering? Wat vermogten wij tegen al die begaafdheden, die, tot overmaat van ongeluk voor ons, in den sierlijksten, wegslependsten vorm en op zoo waardigen toon zich vertoonen.

Wij begrepen, dat aan het bestuur, met zulk eenen verdediger, niets onmogelijk moest zijn. Bij niemand kon langer twijfel bestaan aan de hooge staatkundige bekwaamheden onzer ministers. Ieder moest begrijpen, dat aan het heil en behoud des vaderlands, bij zulk een bestuur, niet meer te twijfelen viel. Die het *Nieuwsblad* slechts opnam, was overtuigd. Dan begreep men, dat een te-kort van tien millioen bewees, dat zij, aan wier berekeningen dit te wijten is, geene mindere bekwaamheden bezitten dan sir ROBERT PEEL; dat verhooging van belasting strekken moet tot welzijn des lands, tot opbeuring van handel en nijverheid; dat beduidende vermindering van uitgaven noodzakelijk tot onheil des lands zoude strekken; dat het opofferen van de toekomst aan het tegenwoordig oogenblik bewijst, dat men met de ervaring van sir ROBERT PEEL de talenten van GUIZOT vereenigt, enz. enz.

Doch onze redenering faalde, onze vermoedens waren ongegrond; het *Nieuwsblad* zelf wil ons wel het tegendeel verzekeren. Nog willen de menschen maar niet aan onzen vooruitgang gelooven; nog lagchen zij of halen zij spottend de schouders op, wanneer ge, met het *Nieuwsblad* in de hand, hun al die bekwaamheden onzer ministers tracht te betoogen. Hoe ongelukkig voor het *Nieuwsblad*!

Na in zijn nommer van 3 juli vooraf te hebben laten gaan, »dat de Regering buiten magte is, om »een beroep te doen op het talrijke en beschaafde »gedeelte der belastingpligtigen, ter voorlichting »en teregtwijzing van Hare tegenstanders," zegt het *Nieuwsblad*: »Het is voorzeker te bejammeren, »dat tot dusver nog zoo weinig gedaan is aan het »scheppen van middelen, om allerwege bij de Na»tie de ware inzigten en bedoelingen der Regering »duidelijk te doen bekend worden, en daardoor »aan Deze het vertrouwen te doen verwerven, »waarop Zij aanspraak maken mag. Ten gevolge »van dit gebrek, — het is reeds elders aange»wezen, — ontbreekt het tegengif voor het gif »van zóódanige oppositie, als welke, gebruik ma»kende van sommige openbare organen, zich ten »doel stelt, om geheel tegenovergestelde uitkomsten »te erlangen van hetgeen de regering wil en in »opregtheid beoogt."

Naar waarheid zegt het *Nieuwsblad*, dat het aantal belastingpligtigen — en deze schijnen alleen bij dat blad het volk uit te maken — *zeer groot* is; doch waarom de regering buiten magte zijn zou, om daarop een beroep te doen ter teregtwijzing harer tegenstanders, is of onbegrijpelijk, of van de zijde van het *Nieuwsblad* een bewijs van zijn onvermogen, eene bekentenis dat het geenerlei invloed oefent. Welk een ongeluk, dat zoo veel talenten voor niet verspild zijn!

Zoo het waar is — en het *Nieuwsblad* zegt het weder zelf — dat er tot dusver nog zoo weinig gedaan is om de natie met de inzigten en bedoelingen der regering bekend te maken, zoo vragen wij: maar was dan daartoe het *Nieuwsblad* niet bestemd? Zoo ja, dan heeft het zijn doel gemist; dan zijn de gelden, daaraan besteed, zoo goed als weggeworpen. Nog — zegt weder het *Nieuwsblad* — ontbreekt het aan het tegengif voor het gif der oppositie. Maar wij dachten, dat juist het *Nieuwsblad* met het *Journal de la Haye* dat tegengif leveren moest; het was immers »het braakmiddel" door het bestuur gebezigd? Het beeld is zeker niet edel, maar past misschien daarom juist volkomen bij het *Nieuwblad*, dat zich zelf met dien naam bestempeld heeft. Is dat braakmiddel nu zoo geheel zonder werking gebleven? Het schijnt wel zoo: of heeft het ook juist de tegengestelde uitwerking gehad van die, welke het *Nieuwsblad* bedoelde? heeft het ook alleen walging aan allen veroorzaakt, maar aan niemand genezing, gelijk die gewenscht werd, aangebragt?

Voor de eigenliefde van het *Nieuwsblad* moet het zekerlijk iets treurigs geweest zijn om aldus zijne eigene veroordeeling te moeten nederschrijven; te moeten erkennen, dat het niet bewerkt had, waartoe het had moeten dienen; dat het in zijne pogingen niet geslaagd is; dat het het vuur heeft aangestookt, hetwelk het had behooren te blusschen.

Wie zou, bij zulk een ongeluk, dat de teleurstelling zelve niet te verzwijgen wist, niet eenig medelijden gevoelen met het vruchteloos verspilde talent aan het *ongelukkige Nieuwsblad*?

Buitenlandsche berigten.

OOSTENRIJK.

Uit Hongarije, 5 *juli*. Op den rijksdag te Presburg is thans over het adres aan den troon, hetwelk in ieder opzigt de algemeene belangstelling tot zich trekt, beraadslaagd. Wij zullen slechts een kort uittreksel uit hetzelve, voor zoo ver het een onderwerp van Europeesch belang betreft, mededeelen. Na over de noodzakelijkheid van nieuwe verbeterde wegen van gemeenschap, ter opbeuring des handels in Hongarije, gehandeld te hebben, wordt in het adres gezegd: »Gevolgelijk zullen wij ook niet nalaten over deze verbeteringen, even als over de bevaarbaarmaking en regeling van den Donau en andere rivieren, waardoor de handelsbelemmeringen en talrijke overstroomingen worden te keer gegaan, de noodige beraadslagingen te voeren; en daar, bij de overweging van dit onderwerp, de toestand der Donau-monden en de telkens wederkeerende gebeurtenissen in onze nabuurschap in den tot de regten der Hongaarsche kroon behoorenden Beneden-Donau, benevens die Russische invloed, welke daar met iederen dag zich meer openlijk vertoont, onze opmerkzaamheid niet ontgaan kunnen, zoo kunnen wij niet nalaten, met een bezorgd gemoed, Uwe Majesteit te verzoeken, op deze omstandigheden meer bijzonder uwe opmerkzaamheid te rigten, daar dezelve, behalve hun Europeesch gewigt, ons vaderland het naast betreffen."

PRUISSEN.

Berlijn, 8 *juli*. Er wordt tegenwoordig met bijzonderen nadruk opmerkzaam gemaakt — misschien om alle vermoeden van deelneming aan de beruchte leidende artikels, met welke de *Allgemeine Preussische Zeitung* hare loopbaan opende, af te weren — dat dit dagblad thans tot de regering en de hooge staatsbeambten in geene andere betrekking staat, dan ieder ander dagblad. Het bureau van teregtwijzing heeft de volgende verklaring aan de inlandsche dagbladen toegezonden: »In een artikel, in n°. 158 van den *Westfaalschen Merkurius*, wordt beweerd, dat de tegenwoordige *Allgemeine Preussische Zeitung* (vroeger *Staats-Zeitung*) van nu af aan ministerieël is, en onder den minister van binnenlandsche zaken staat. Dit is eene dwaling, daar genoemd dagblad aan geen ministerie bijzonderlijk ondergeschikt is. Gemeld blad, ten wiens behoeve vroeger exceptionele bepalingen bestonden, moet thans door den gewonen censor, naar de algemeen geldende voorschriften, gecensureerd worden. Ten slotte verdient aanmerkt te worden, dat ook een vermoeden, waartoe het wederlegde artikel aanleiding zou kunnen geven, alsof een geheimraad van het ministerie van binnenlandsche zaken tot de redactie der *Allgemeine Preussische Zeitung* behoorde, geheel ongegrond is."

— Volgens de *Dusseldorfer Zeitung* gaat men in Keulen van het plan zwanger, om de overige steden van de Rijn-provincie uit te noodigen, gemeenschappelijk met de zusterstad Keulen, een adres aan den koning te rigten, ten einde Zijne Majesteit te verzoeken door eene regtstreeksche verzekering zijne getrouwe Rijnprovincie, ten opzigte van het behoud van hare regtspleging, gerust te stellen.

ENGELAND.

Londen, 11 *juli*. Te Manchester heeft eene zware brand gewoed, waardoor de uitgebreide magazijnen van de heeren *Nightengale & Comp*, waarin zich omstreeks 1000 balen katoen en 300 zakken meel bevonden, in de asch zijn gelegd geworden.

Londen, 12 *juli*. Naar verhaald wordt, heeft sir *R. Peel* in eenen onlangs gehouden ministerraad het voornemen genit om zijn ontslag in te dienen, zoodra de meerderheid zijner ambtgenooten tot het nemen van gewelddadige maatregelen tegen Ierland besluiten mogt.

— Sedert eenige dagen houdt men zich met de openbare veiling der nalatenschap van den hertog *van Sussex* bezig. Eergisteren was de beurt aan de overgroote collectie van kostbare en zeldzame tabakspijpen en tabak van allerlei soort, welke, ofschoon nog niet alles daarvan verkocht is, dien dag alleen meer dan 500 £ hebben opgebragt. Van de meerschuimen pijpen hebben meer dan eene tusschen drie en vier £ gegolden.

— In de twee laatste zittingen van de Kamer der Gemeenten zijn de debatten over de middelen om Ierlands toestand te verbeteren hervat. Hoezeer de zitting van eergisteren tot bijna half twee en die van gisteren tot drie uren in den nacht zijn voortgezet, heeft men het onderwerp nog moeten adjourneren.

— De correspondent, welken de *Times* in Spanje onderhoudt, geeft nog altijd het gevoelen te kennen (althans hij doet zulks nog in eenen brief uit Saragossa van den 3den juli), dat *Espartero* den opstand zal kunnen bedwingen.

— De tijdingen uit Nieuw-York tot den 19den dezer brengen geen ander belangrijk nieuws mede, dan het berigt eener uitgeschrevene geldleening voor de Vereenigde Staten van 7,000,000 dollars in 5 pCts., losbaar binnen 10 jaren, naar verkiezing van het gouvernement; de inschrijvingen voor deze leening of voor eene leening van hetzelfde bedrag in 4 pCts., zouden bij het departement van financiën aangenomen worden tot den 26sten juni ll. Met uitzondering der 6pCts. V. S. leening, welke den 19den juni 112½ à 113 stonden, was de fondsenmarkt te Nieuw-York over het algemeen zeer flaauw en waren de meeste fondsen 1 pCt. gedaald.

FRANKRIJK.

Parijs, 12 *juli*. Men verzekert, dat de ex-regentesse van Spanje, koningin *Maria Christina*, Parijs verlaten heeft en zich naar de zuidelijke grenzen van Frankrijk begeeft, om bij der hand te wezen, ingevalle het langzaam wegsmelten van den hertog *van de Overwinning* eenige gunstige kans tot herneming van haar gezag in Spanje mogt doen ontstaan.

— Uit Spanje zelf worden de berigten allervervelendst; zij brengen niets nieuws mede. *Espartero* onderneemt niets, maar geeft koninklijke bulletins uit over den staat zijner gezondheid; den 6den was hij nog altijd te Albaceta. *Zurbano* rigt evenmin iets uit, hij heeft Lerida aan het hoofd zijner afdeeling, doch met achterlating van eene bezetting voor het kasteel, verlaten, en den weg naar Fraga genomen.

Ook de bewegings-partij wacht zich wel haren vijand openlijk aan te tasten, maar deze heeft gelijk, want ieder dag vermeerdert hare magt; wederom onderscheiden gemeenten hebben hare verklaringen gedaan.

Madrid was den 8sten nog rustig, en had eene commissie benoemd, om den regent in het beramen en ten uitvoer leggen van de noodige maatregelen behulpzaam te zijn.

— *Telegrafische depêche*: Den 8sten heeft Guadalayara op nieuw het gouvernement erkend. Den 7den heeft Segovia zich voor den opstand verklaard; de generaal *Aspiroz* is tot president der junta benoemd. Cacerez en Placentia, in Estramadura, hebben zich insgelijk gepronunciëerd. De centrale junta van Oud-Kastilië heeft zich den 5den te Valladolid geïnstalleerd. Zij is zamengesteld uit eenen vertegenwoordiger van iedere der provinciën van Zamora, Avila, Salamanca, Leon, Valencia, Burgos, Segovia en Valladolid.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 18 *juli*. In verband tot de onlangs tot stand gebragte eindregeling van zaken met de algemeene maatschappij ter begunstiging van de volksvlijt, te Brussel, waardoor de in 1823 met haar getroffene overeenkomst omtrent de dienst van het algemeen rijks-kassierschap is komen te vervallen, heeft Z. M. goedgevonden den minister van financiën, bij besluit van den eersten dezer, no. 96, te rekenen van dien dag, te ontslaan van de verdere waarneming van het algemeene rijks-kassierschap in naam en voor rekening van opgemelde maatschappij; onder bepaling tevens, dat deze dienst met dezelfde dagteekening zal ophouden te bestaan en de daartoe behoorende agenten alzoo regtstreeks aan de algemeene rekenkamer rekenpligtig zijn zullen; terwijl die agenten en de inspecteur-generaal van den voormaligen rijks-kassier, tot nadere voorziening, hunne ambts-betrekkingen zullen verrigten onder den naam van agenten en inspecteur-generaal van *'s rijks schatkist*.

's Gravenhage, 14 *juli*. »Partikuliere berigten uit Lissabon, met den jongsten post aangebragt, verzekeren, dat, zoo er een oogenblik vrees mogt hebben bestaan, dat de woelingen in Spanje eenigen weerklank in Portugal zouden kunnen vinden, deze vrees thans verdwenen is. Noch in eene der steden, noch op het platte land, was de rust ook slechts één oogenblik gestoord geworden; en zoowel de door het bestuur genomene voorzigtigheids-maatregelen, als de afkeer van de overgroote meerderheid der bevolking tegen alle aanranding op de openbare orde, gaven den besten waarborg. Het vertrouwen in de algemeene aangelegenheden had gedurende de laatste zes-maandelijksche zitting der beide Kamers door den bezadigden geest, welke steeds derzelver beraadslagingen kenmerkte, veel gewonnen. Veelvuldige, en ten deele zeer uitgebreide industriële ondernemingen zijn in den jongsten tijd daargesteld, welke grooter voordeel beloven, naarmate er behoefte aan derzelver fabricaten bestond; en de waarde, zoo der nationale schuldbrieven als van landerijen en gebouwen, was aanzienlijk gerezen. De schatkist-biljetten, welke vroeger niet anders dan met een aanzienlijk verlies op het kapitaal konden geplaatst worden, zijn thans niet veel minder in waarde dan het meest soliede handelspapier. Nog dezer dagen heeft de bank aan den minister van financiën aangeboden om eene vrij aanzienlijke som tegen zes pCt. (vijf pCt. interest en één pCt. commissie op één jaar) te willen nemen, hetgeen wezenlijk als een blijk van groot vertrouwen mag beschouwd worden, daar de directie der bank niet slechts volkomen afhankelijk is van de regering, maar zich vaak zelfs vijandig tegen dezelve getoond heeft. — De aanwezigheid van vele aanzienlijke vreemdelingen in de hoofdstad bragt veel geld onder de nijvere klassen in omloop; het vorstelijke echtpaar, prinses *Clementine van Orleans* en haar gemaal, hielden zich met de koninklijke familie op het koninklijke paleis van Cintra op, alwaar men nog een ander jonggehuwd paar, den prins *de Joinville* met zijne schoone Braziliaansche keizers-dochter, de wittebroods-weken dacht te zullen zien doorbrengen.

»De oogst, zoo van granen als van allerhande fruit, beloofde uitmuntend te zijn. Men betreurt echter, dat, naar het zich laat aanzien, de wijn slechts tegen lage prijzen koopers zoude vinden. Intusschen hadden, tot de gedrukte prijzen, voorname Engelsche huizen aanzienlijke inkoopen van dit product doen bewerkstelligen, waaruit men wilde afleiden, dat, zoo de onderhandelingen met Engeland, omtrent wijzigingen in het tarief, voor het oogenblik geschorst zijn, er toch veel hoop bestaat, deze weldra met een beter gevolg hervat te zullen zien. Overigens hadden de ontvangsten bij de tol-kantoren te Lissabon en Oporto, gedurende de maand mei, 410⅞ Contos (p. m. 92,500 ponden sterling) bedragen; en daar deze zuivere ontvangsten van omstreeks een millioen ponden sterling jaarlijks in de eerste plaats tot voorziening in de behoeften der instelling voor het openbaar crediet moeten strekken, zoo zullen de verminderingen in het tarief in geen geval aanzienlijk zijn. De rente der buitenlandsche schuld, op verlangen van sommige kapitalisten thans ook te Lissabon betaalbaar gesteld zijnde, zoo worden de met 1o. dezer verschenen interestbewijzen alsnu, tegen den prijs van den wissel op Londen berekend, bij de instelling van het openbaar crediet hier, in klinkende munt, betaald, mits ééne maand voor den vervaltijd hier aangekondigd zijnde. — Er is hier geen gebrek aan kapitalen, en indien het vertrouwen zich slechts handhaaft, zoo zullen binnen weinige jaren vele der thans in Engeland en elders geplaatste nationale schuldbrieven in het bezit van kapitalisten van het land zelf gekomen zijn."

Rotterdam, 14 *juli*. Te Zevenhuizen is op den 10den, 11den en 12den dezer het laatste gedeelte der landen, gelegen in den drooggemaakten Zuidplaspolder van Schieland, uitmakende 1295 bunders en 76 roeden, ten overstaan van den heer *W. K. van Gennep*, lid van en representerende de commissie van beheer en toezigt over gemelde droogmakerij, door den notaris *D. Kley*, te Cappelle op. d' IJssel, verkocht voor ƒ 294,275, bedragende ƒ 227 per bunder; zijnde alsnu, met inbegrip van de koopprijzen der twee laatst voorgaande jaren, van de geheele massa van 4143 bunders geproveniëerd ƒ 762,115, bedragende per bunder nagenoeg ƒ 184; de hoogst besteede prijs heeft bedragen ƒ 453 en de laagste p… ƒ 40 per bunder.

— Den 22sten dezer zal, door de commissie van beheer en toezigt over de werken tot droogmaking van het Haarlemmermeer, de eerste steen gelegd worden voor de verwijding der groote sluis te Katwijk, welke, ten gevolge van de verbreeding van het kanaal, pl 5, in plaats van de drie bestaande openingen moet ontvangen. Door deze verwijding zal voltooid zijn de verbetering van de uitwatering te Katwijk, die voor Rijnland een der waarborgen zal moeten wezen, dat de droogmaking van het Haarlemmermeer voor dat uitgestrekte waterschap niet schadelijk zal zijn door verhooging van den boezemstand.

Zwolle. De vergadering onzer provinciale staten is vrijdag den 7den uiteengegaan en dingsdag weder zamengekomen. Wij stippen het volgende aan voor kort berigt van het voornaamste, dat thans ter vergadering van hun Ed. Gr. Achtb. verhandeld is. Het fonds van een afzonderlijk administratietje, dat verscheiden jaren gehouden was, is, zoo als het reilde en zeilde, bij de provinciale financiën gevoegd. Daarentegen is verklaard, dat eenige huisjes achter het gouvernementshuis te Zwolle, die reeds jaren op naam der provincie stonden en uit afzonderlijke fondsjes waren aangekocht, geen provinciaal eigendom zijn, en is aan het provinciaal bestuur overgelaten, daarover te beschikken. Alzoo het gouvernement het aangevraagde geld geweigerd heeft, om den stal van het gouvernementshuis te herbouwen (men zie art. 141 der grondwet), is met 35 tegen 24 stemmen ƒ4500 toegestaan tot aanbouw van zoodanigen stal op aan te koopen of in erfpacht te nemen grond; welke stal door den gouverneur voor ƒ13… in huur zal worden genomen, en buiten kosten der provincie moet worden onderhouden. Een plan tot afkoop der pligtigheden, op huizen te Blokzijl rustende, tot het leveren van planken voor de beschoeijing der havenkom aldaar, is algemeen goekgekeurd. Er is evenzoo goedgevonden, dat die havenkom met eenen steenen kaaimuur zal worden voorzien, waarvoor de provincie, bij die afkoopgelden, ƒ 15,000 zal negotiëren. Ook is algemeen goedgekeurd, dat eenige provinciale grond voor de werken ter afsluiting van de rivier de Linde bij Kuinre zou worden overgedragen. De provinciale archivarius, van wien een uitvoerig rapport ter visie lag, is gecontinuëerd, en zal de rijkstoelage tot zijn tractement ook weder aangevraagd worden. Voor reparatie van het gebouw der regtbank te Deventer is ƒ 1630 toegestaan. Is voor het vervolg genoegen genomen in ƒ125 's jaars voor afkoop van dijkpligtigheid op den weg van Zwartsluis naar de Krieger. Er is voor eenen weg van Oldemarkt naar den Blankenhammer zeedijk, nadat die voltooid zal zijn, ƒ 600 jaarlijks toegestaan voor twintig jaren. Hiermede is de vorige week besloten, toen ook in een bureau de vorderingen vertoond zijn van de kostbare kaart der provincie. Deze kaart komt op vier zeer groote vellen. Op elk vel was reeds een grooter of kleiner gedeelte in potlood geteekend. De vaste punten, door driehoeksmeting verkregen, stonden aangewezen.

Dingsdag waren dezelfde vier leden afwezig als donderdag en vrijdag te voren, en bovendien de heeren *Sloet tot Oldruitenburgh*, *Bentinck tot Schoonheten* en *A. Sandberg*. Vrijdag was ingekomen, en aan gedeputeerde staten om advies in handen gesteld, een adres van den gemeenteraad van Vriesenveen om bevordering van afwatering uit die gemeente. Thans las de gouverneur een verslag van het gebeurde omtrent het graven van een kanaal van Zwolle over Almelo naar den Dinkel en naar Hengelo. Daaruit bleek hoeveel moeite en zorgen Z. Exc. aan die belangrijke zaak had te koste gelegd, en hoezeer Z. Exc. gewenscht had, die vroeger tot uitvoering te brengen. Aan eene speciale commissie van zeven leden werd opgedragen het nader voornemen van die aangelegenheid, alsmede te berigten op het evengemelde adres uit Vriesenveen, en op een thans ingekomen voorstel van het lid *van Dedem* tot betere bevaarbaarmaking van Vecht, Regge, Almelosche Aa en Schipbeek. Alzoo was er thans ook weder een voorstel omtrent iets groots te gemoet te zien. Aangaande het krankzinnigen-gesticht te Deventer is het plan van vertimmering goedgekeurd en zal de vroeger bij termijnen toegezegde ƒ 10,000 aanstonds op de begrooting worden uitgetrokken. Op voorstel van het lid *Vos de Wael* wordt nevens het besluit uitgedrukt, dat de staten met welgevallen den ijver der bestuurderen van dat gesticht hebben opgemerkt, en zich verheugen over het nut, dat de inrigting sticht. Voor eenen kunstweg van Zwartsluis naar

Meppel is, met 3 tegen-stemmen, eene leening van ƒ36,000 goedgekeurd, in 25 jaren af te lossen. Tot jaarlijksche verligting komen onder anderen aanmerkelijke bijdragen van eenige gemeenten. Tot voorwaarde van het werk is echter gesteld, dat Drenthe zorge voor de bestrating van het Drentsche eind wegs. Is goedgevonden, dat het gouvernement zich voor de [illegible] zal kunnen abonnéren over de tollen op de straatwegen. Is aangenomen een aankoop van Vriesche gronden voor ƒ6500 bij de werken ter afsluiting der Linde, benevens eene bijdrage van ƒ3000 door het 1ste dijkdistrict. De raming met ƒ12,000 overtroffen zijnde, zal de provincie in eens dragen de overige ƒ9000, mits zij in het genot worde gesteld van de inkomsten der Slijkenburger Zijl. Van het fonds van [illegible],000, meestendeels gesproten uit een fonds voor [illegible], zal ƒ14,000 worden te gelde gemaakt, om hieruit te bestrijden ƒ11,600 voor het krankzinnigengesticht te Deventer en het overige voor de afsluiting der Linde. Zijne Exc. de gouverneur bevlijtigt zich op de meest gewenschte wijze om ieder vrijheid en ruimte van spreken te geven, en om in de wijze van delibereren zooveel mogelijk gevolg te geven aan den wensch en het inzigt der vergadering.

Ingezonden stukken.

Korte aanmerkingen en losse gedachten, met betrekking tot staatkundig-financiële onderwerpen.

(*Vervolg van no. 134.*)

Volgens het oordeel van deskundigen zijn de zwarigheden, welke het terrein van den spoorweg van Amsterdam naar 's Gravenhage aanbiedt, zeer gering, bij vergelijking met die der meeste andere spoorwegen. Voor den grond moest op enkele plaatsen meerdere vastheid gegeven en over deze en gene smalle vaart een brug gebouwd worden. Doch wat beteekent dit bij bruggen over rivieren als de Mein en den Donau, of bij de reusachtige tunnels en andere hoogstmoeijelijke en kostbare vereischten van spoorwegen in bergachtige landstreken? Geen spoorweg is er in de wereld, die op een terrein van nog geene vijftig uren zoo vele volkrijke, aanzienlijke en bedrijvige steden aandoet, als de spoorweg tusschen de beide voornaamste koopsteden van Nederland; geen weg ook is er op het vasteland, waar, alvorens de spoorweg opgerigt was, een zoo druk vervoer van personen en goederen bestond. Tusschen 's Gravenhage en Rotterdam gaan twintig diligences dagelijks, meestal wel bezet, niet zelden van bijwagens vergezeld; daarenboven ontelbare particuliere rijtuigen, trek-, pak- en andere schuiten. Tusschen Augsburg en Munchen gingen voor eenige jaren niet meer dan twee diligences (*Eilwagen*) en een goederenwagen (*Packwagen*) dagelijks, veelal zonder passagiers. Wie deze landstreek kent, zal gereedelijk toestaan, dat de tusschen deze beide steden gelegen armoedige plaatsen bezwaarlijk zoo veel tot de opbrengst van eenen spoorweg kunnen bijdragen, als één enkel der bloeijende dorpen van Zuid-Holland. Geen land is er in de wereld, waar de kapitalen ruimer en doorgaans ook goedkooper zijn dan in Nederland. De aandeelen in de spoorwegen in Duitschland staan, met uitzondering van enkele, boven pari, sommige zelfs ver boven pari; het minst van allen schijnt de met ontzettende kosten daargestelde spoorweg van Dusseldorp naar Elberfeld te voldoen; doch ook de aandeelen in dezen vinden tegen omstreeks 75 pCt. koopers. De aandeelen in de Hollandsche ijzeren-spoorweg-maatschappij daarentegen zijn tegen 35 pCt. te vergeefs te koop aangeboden. — In het Engelsch parlement werd bij de beraadslaging over financiële onderwerpen herhaaldelijk de meening geopperd, dat de lage prijs der effecten van eenig land [illegible] de geestkracht van deszelfs bewind. Is deze [illegible] juist en wordt dezelve ook op spoorwegen toegepast, dan is er geene administratie in Europa beter dan die der Hollandsche ijzeren-spoorweg maatschappij.

Ook is het vertrouwen van de leden dier administratie in hare eigene onfeilbaarheid onbeperkt. Toen in de laatste algemeene vergadering van deelhebberen ernstig op het benoemen eener commissie tot revisie der balans aangedrongen werd, gaven de leden van den raad van administratie, door zich buiten stemming te houden, een onbetwistbaar blijk, dat zij zoodanige revisie, zoo niet als eene gevaarlijke nieuwigheid, dan toch als volstrekt overbodig beschouwen.

Een en veertig van de aanwezige aandeelhouders verklaarden zich *tegen*, veertig *voor* het goedkeuren der balans, staande de zitting. Sedert dit hernieuwde blijk van kinderlijk vertrouwen werd gegeven, is de prijs der aandeelen op nieuw omstreeks tien pCt. verminderd. Opmerkenswaardig is het, dat vele aanwezige leden, wier beroep het medebrengt, zich dagelijks met rekenzaken bezig te houden, bij deze gelegenheid veel minder kennis van zaken wisten ten toon te spreiden, dan personen, die, vreemd aan koopmanszaken en cijfers, zich evenwel, binnen weinige oogenblikken, van de volledige juistheid van eene vrij ingewikkelde balans, loopende over millioenen, wisten te overtuigen.

Berekend naar den tegenwoordigen beursprijs der aandeelen, bedraagt het verlies, hetwelk, en wel voor verreweg het grootste gedeelte door Nederlanders aan de spoorweg-onderneming geleden wordt, ruim drie millioen gulden, met welke het nationale vermogen verminderd is.

Wanneer de aandeelen slechts nog dertig of veertig pCt. in prijs verminderen, dan zal de meerderheid der houders misschien beginnen onderzoek te doen, of niet de spoorweg voor eenige millioenen gulden minder daargesteld en deszelfs exploitatie met half zoo veel kosten had bewerkstelligd kunnen worden. Tot dit tijdstip zal alle oppositie in en buiten de algemeene vergaderingen waarschijnlijk vruchteloos zijn en blijven.

Zoo lang niet de heerschzucht of de luim van een enkele, maar de gezindheid van de overwegende meerderheid der beschaafde en meest gegoede ingezetenen van den staat deszelfs politiek bestuurt — en dit is thans niet slechts in de constitutionele, maar ook in de zoogenaamd absolute staten het geval — en zoolang deze meerderheid belang heeft bij de instandhouding van den wereld-vrede, zal deze bezwaarlijk verbroken worden.

Welke lasten ook de publieke schulden aan de ingezetenen van sommige staten mogen opleggen, — deze worden meer dan opgewogen door den gunstigen invloed, welken het bestaan dezer schulden tot nu toe op de handhaving van den vrede heeft uitgeoefend en steeds meer en meer zal uitoefenen, naarmate het getal der houders van publieke effecten toeneemt.

De noodzakelijkheid om in de rente eener hoog opgeklommen staatsschuld te voorzien, heeft de belastingen in de meeste staten reeds zoodanige hoogte doen bereiken, dat eene verdere verhooging zeer bezwaarlijk, zoo niet volstrekt ondoenlijk is. De tot de toebereidselen van eenen oorlog benoodigde gelden zouden derhalve door het negociëren van nieuwe leeningen moeten gevonden worden. Doch de kapitalisten en speculanten zullen waarschijnlijk weinig genegenheid betoonen tot den aankoop van schuldbrieven, waarvan de opbrengst tot bevordering van oorlogzuchtige oogmerken bestemd is. Deze overtuiging, versterkt door het gebeurde in het jaar 1840, toen, *alleen uit vrees voor oorlog*, de Fransche effecten omstreeks vijf en twintig pCt. in prijs verminderden, zal steeds een krachtige steun zijn voor hen, welken de beslissing van eenig vraagstuk door de welsprekendheid der kanonnen een gruwel is.

Indien Spanje eene openbare schuld had van een paar duizend millioen en de rente dier openbare schuld, gelijk in Engeland en Frankrijk, door eenige honderd duizend huisgezinnen binnenslands genoten wierd, wier bestaan aldus in meerdere of mindere mate van de vervulling der verbindtenissen van den staat afhankelijk ware, — zoo zoude het land niet om beuzelachtigheden in opstand komen. De bevolking zoude aan een minder goed ministerie, dat de rente der staatsschuld geregeld bleef betalen, hoogstwaarschijnlijk de voorkeur geven boven het vooruitzigt op een beter ministerie, verkregen door eene voorloopige stagnatie voor onbepaalden tijd en de betaling dier rente, welke stagnatie de welvaart van vele duizenden in de waagschaal stellen of veeleer tijdelijk vernietigen zoude.

Sedert vele aanzienlijke ingezetenen van Napels een gedeelte van hun vermogen in effecten ten laste van den staat belegd hebben, is de geest van propaganda aldaar zeer verminderd. Hetzelfde heugelijke verschijnsel doet zich op in Portugal, waar de belegging van kapitalen in nationale fondsen van lieverlede meer algemeen wordt.

Zelden of nimmer zal er onder hen, die op eene gewelddadige wijze tegen 's lands wetten in opstand waren gekomen, een houder van nationale schuldbrieven gevonden geworden zijn. Na de belijders van de joodsche godsdienst zijn de rentheffers van den staat de vreedzaamste en geduldigste aller onderdanen. In eenen staat, waar de meerderheid der ingezetenen op het grootboek der nationale schuld ingeschreven is, zal elke gewelddadige, de zekerheid van dit grootboek bedreigende, omwenteling schier onmogelijk zijn.

Men heeft, niet ten onregte, aangemerkt, dat de algemeene welvaart van eene stad van twee maal honderd duizend zielen meer bevorderd wordt, doordien tien huisgezinnen, elk tien duizend gulden jaarlijks ontvangen, dan wanneer van dezelfde som elk ingezeten der stad elke week één cent ontving. Doch zoodanige aardige zamenstelling van cijfers zoude alleen kunnen bewijzen, dat eene al te groote versnippering van eene op zich zelve matige som de belangrijkheid der uitkomsten kan verminderen; het blijft daarom niet minder wenschelijk, dat de veel millioenen bedragende rente der staatsschuld niet in enkele handen kome, maar, zoo mogelijk, in alle aderen der bevolking vloeije en daar eenen heilzamen omloop aanbrenge.

Terwijl in de meeste staten zeer geringe sommen noch op het grootboek der nationale schuld ingeschreven, noch in obligatiën ten laste van den staat belegd kunnen worden, is het bestaan van spaarbanken, welke door velen bijeengebragte kapitalen, in het groot, vruchtbaar beleggen, in velerlei opzigten hoogstwenschelijk. Die van Frankrijk, onder het belangeloos beheer der aanzienlijkste en achtingwaardigste mannen van het rijk geplaatst, kunnen elders tot voorbeeld strekken. Gelukkig mag het land genoemd worden, waar, gelijk in Frankrijk, het getal der inleggers in de spaarbanken van jaar tot jaar toeneemt, en door de in het oog loopende gunstige uitkomsten de lust tot arbeid, spaarzaamheid en een deftig burgerlijk bestaan al meer en meer aangewakkerd wordt.

Nergens heeft de staat meer belang, dat de publieke effecten hoog in prijs staan, dan daar, waar de waarde ook van vele andere soorten van eigendom, als gebouwen, landerijen, aandeelen in maatschappijen enz. zich voornamelijk of uitsluitend naar den prijs der publieke effecten regelt. Meer dan elders is dit in Nederland het geval. Men ga slechts met eenige oplettendheid na, hoeveel de regten van zegel, registratie en successie thans meer opleveren dan op het tijdstip, toen de $2\frac{1}{2}$ pCt. nationale schuld niet meer dan 35 à 40 pCt. waard was. Mogt door een meer gevestigd vertrouwen in het bestuur van 's rijks geldelijke aangelegenheden en onder begunstiging van den vrede en de gestadige vermeerdering van kapitalen, de stand onzer effecten, hetgeen gansch niet onmogelijk is, eenmaal dien der Engelsche evenaren, — zoo zouden, volgens alle waarschijnlijkheid, de belastingen, in denzelfden omvang, als deze thans geheven worden, meer opbrengen, dan — althans na eenige gepaste bezuinigingen — tot voorziening in de behoeften van den staat vereischt wordt. Wanneer desniettemin zekere ambtenaren soms met minachting uit de hoogte op de meening der kapitalisten en der beurzen, welke in het hoogste ressort over de waarde der publieke effecten beslissen, hebben nedergezien, zoo kan dit niets anders bewijzen, dan dat hun het noodige doorzigt van zaken ontbrak.

Rusland staat thans op het punt om de zoogenaamde papieren-roebels, welke tot voor eenige jaren het algemeene middel van betaling in dit uitgestrekte rijk waren, tegen een nieuw papier in te trekken, waarvoor ten allen tijde het volle bedrag in specie bij de keizerlijke kassen kan ontvangen worden. De billijkheid der voorwaarden van ruiling van het oude papier tegen het nieuwe blijve in het midden gelaten. Hier zal slechts de daadzaak geconstateerd worden, dat Rusland, nadat deze maatregel deszelfs beslag zal hebben verkregen, papieren munt *ter concurrentie van meer dan drie honderd millioenen gulden Ned. courant*, zal blijven bezitten, die in alle transactiën *volkomen dezelfde waarde hebben zal als het gemun-*

te metaal, hetwelk door het papier wordt vertegenwoordigt. De som blijkt niet te groot te zijn voor de behoeften van het land, want er is in de voornaamste steden geen overvloed te bespeuren; zelfs worden er van tijd tot tijd nog edele metalen met voordeel naar Rusland gezonden. Bijaldien deze drie honderd millioen gulden papieren munt niet bestonden of ingetrokken wierden, zoo zoude, ten einde in de behoefte van den omloop te voorzien, of de regering, of de handel zich eene gelijke som van het buitenland moeten trachten te verschaffen. Op welke wijze dit ook geschiede, — in elk geval zoude Rusland daarvoor met vijftien of meer millioen gulden jaarlijks aan het buitenland cijnsbaar worden, die het thans bespaart.

Deze besparing of deze winst is eene vrucht van het vertrouwen in de soliditeit van den staat, zonder hetwelk eene zoo aanzienlijke som papieren munt, waarvoor dagelijks het edel metaal kan verkregen worden, onmogelijk op den duur zoude kunnen in omloop blijven.

Wanneer een staat, die voorheen geene papieren munt had, zich zoodanig vertrouwen weet te verwerven, en daarvan partij trekt om een gedeelte van het aanwezige edel metaal tegen papier in te ruilen, zoo kunnen daardoor millioenen winst behaald worden; voornamelijk, wanneer het ingetrokken metaal tot aflossing van schuld gebezigd of buitenslands vruchtbaar aangelegd wordt. Door het bestaande vooroordeel tegen papieren munt, zal zich een helderdenkend staatsman niet laten afschrikken. *Doelmatige bepalingen kunnen de soliditeit der papieren munt van den staat evenwel waarborgen als die van eene particuliere instelling;* en de gemakkelijkheid van het papier is zoo veel grooter dan die van het metaal, dat zelfs in staten, waar de soliditeit van het laatste wel iets te wenschen overlaat, daaraan nogthans de voorkeur boven de klinkende munt gegeven wordt.

Staatkundige belangen kunnen eene mogendheid van den eersten rang aansporen om zich niet van eenen zekeren voorraad van edele metalen te ontdoen. Doch voor eenen staat van den tweeden of derden rang zouden overwegingen van dien aard minder gepast zijn, even als het voor dezen ijdele geldverspilling ware om, zonder dringende noodzakelijkheid, eene grootere legermagt te onderhouden, dan tot handhaving der binnenlandsche rust en orde noodig is. Bij den tegenwoordigen stand van zaken in Europa zal een kleine staat, evenmin door geld, als door soldaten veroveringen kunnen maken. Heeft toch zelfs geen der grootste staten sedert 1815 een duim breed grond in Europa gewonnen? Alle vacant geworden landen zijn aan nieuwe dynastiën gegeven, ten einde het gelukkig bestaande evenwigt ook niet in het allerminst mogte gestoord worden.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:

Van 7 tot en met 14 julî.

Gehuwd: G. Arentzen met A. Hesselink. — G. Roelofs met M. Menting. — P. M. Mess met L. A. S. C. van den Bergh.

Bevallen: S. Vos, geb. van Creveld, D. — J. Versteeg, geb. de Koning, Z. — H. A. van Pelt, geb. Pex-Wellens, D. — J. Velthuijsen, geb. van Auholt, Z.

Overleden: J. A. van Wisse, echtgenoot van J. C. Launspach, 43 j. — W. H. van Wisse, 20 j. — H. Rijtma, 24 j. — W. Swaan, echtgenoot van W. F. Onstenk, 54 j. — M. J. Dooijen, huisvrouw van J. Jansen, 45 j. — E. Berndsen, 11 m. — J. H. Holtus, 1 j. 1 m. — J. Smits, echtgenoot van C. Hoenhout, 58 j. — J. G. Nijvelt, 18 d. — J. H. Krieger, 1 j. 1 m. 11 d.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: A. Nierhoff met A. Pasman. — J. Kortemans met K. Esman. — H. Duchenne met J. E. Hageman.

Bevallen: H. M. van Hattem, geb. Opzomer, Z. — J. Geurts, geb. Hermse, D. — J. Cuppen, geb. van Someren, Z. — G. van den Toorn, geb. Meyling, Z. — M. M. Kersten, geb. Mulder, Z. — G. Keukens, geb. Tesser, Z. — D. J. H. Reichmann, geb. Pasteur, Z. — A. F. Bickel, geb. Fontier, Z. — J. Angerhausen, geb. Albers, D. — T. Hannessen, geb. Mulder, Z. — G. Mulder, geb. Bes, D. — J. Thiel, geb. van Kampen, D. — H. A. de Groot, geb. Nierhoff, D.

Overleden: O. Polsvoort, 52 j. — G. Vink, 4 j. — S. C. Boers, 6 w.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: Geene.

Bevallen: J. H. Bensink, geb Klaasen, D. — M. J. Koning, geb. Siebelink, D. — H. C. Westerveld, geb. Egelink, Z. — A. C. Hissink, geb. Snellebrand, Z. — A. Schutten, geb. Derksen, Z. — M. G. Olthof, geb. Klinkspaan, *twee* D. — G. W. Dresten, geb. Schneider, Z.

Overleden: G. J. Jansen, 2 d. — J. Hoezet, 48 j. — H. Graffelman, 5 j. 6 m. — B. Vinessink, 84 j. — L. Koopman, 79 j. — B. J. T. Tangelder, 11 j. — M. Spitznagel, weduwe B. Raastrop, 57 j. — S. Oudvorst, 9 j. — D. J. Hofman, 6 w. — A. Knit, 82 j. — J. Hofman, 6 w.

TE TIEL:

Gehuwd: J. A. van Krieken met H. Francken.

Bevallen: C. Schoots, geb. van der Venne, Z. — J. H. de Poorter, geb. Netelbeek, Z.

Overleden: D. Vermeulen, 8 w. — S. van Haren, gehuwd met M. van Wichem, 65 j. — A. H. van Oort, 45 j.

Advertentiën.

Marktprijzen.

Arnhem, 14 juli 1843.

Oude Weit van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Nieuwe Weit* *f* 8.00 tot *f* 9.30; *Rogge* van *f* 7.75 tot *f* 8.50; *Bock[weit]* van *f* 7.50 tot *f* 0.00; *Garst* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *[illegible]sche Haver* van *f* 0.00 tot *f* 00.00; *Voerhaver* van *f* [illegible] tot *f* 3.30; *Witte Boonen* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Paa[rde] Boonen* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Graauwe Erwten* van *f* [illegible] tot *f* 00.00; *Groene Erwten* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *G[ele] Erwten* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Koolzaad* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Aveelzaad* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Klaver[zaad]* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Nieuwe Aardappelen* van *f* [illegible] tot *f* 0.00; *Boter* van *f* 0.54 tot *f* 0.60 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 Juli 3 El 0 Palm 2 Duim; gew. 20 Duim; gev. [illegible]

Prijs-Courant der Effecten.

VRIJDAG 14 JULI.	Laagste koers.	Hoogste koers.	[illegible]
NEDERL., Werk. Schuld à 2½ pCt.	54⅛	54¼	[illegible]
Dito Dito » 5 »	100⅛	100¼	[illegible]
Amortisatie-Syndicaat » 4½ »	94⅜	94½	[illegible]
Dito Dito » 3½ »			
Handelmaatschappij » 4½ »	134⅛	134¼	[illegible]
Nieuwe Dito » 4½ »			
Dito Dito 1837 » 4½ »			
Oostindische Leening » 5 »	99 9/16	99⅝	
Spoorweg Haarlem » »			
Aand. Rijn Spoorweg » 4½ »	90		
FRANKR. Inschrijv. G. B. » 3 »			
SPANJE. Leening *Ardoins.* » 5 »	17⅝	17⅞	
Dito onbep. stukk. » 5 »	16⅛	16⅛	
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 2½ »	40½	40⅞	
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816. » 5 »	107¾		
Dito 1828, 1829 » 5 »	107⅛		
Dito 1831, 1833 » 5 »	98½		
Oblig. bij *Hope* » 4 »	89 5/16	89⅜	
OOSTENR. Aand. à fl. 100. » *f* »			
Dito à fl. 250 » »			
Metalliek » 5 »	109 1/16	109⅛	
Dito » 2½ »			
BRAZILIE. Dito Dito » 5 »	75¼		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.